

Fitxa descripció detallada d'àmbits de practiques d'Educació Social UB

1. EQUIPS BÀSICS ATENCIÓ SOCIAL (EBASP)

Els serveis socials bàsics tenen com a finalitat assegurar el dret de les persones a viure dignament durant totes les etapes de la vida mitjançant la cobertura de llurs necessitats personals bàsiques i de les necessitats socials, en el marc de la justícia social i del benestar de les persones.

S'adrecen especialment a promoure els mecanismes per conèixer, prevenir i intervenir social i educativament en persones, famílies i grups socials, especialment si es troben en situació de risc social o d'exclusió. Les funcions principals dels equips tècnics que ofereixen aquest servei són les següents:

- Oferir informació, orientació, assessorament, treball social comunitari, detecció, prevenció i tractament social i educatiu.
- Fer propostes d'atenció a les persones i d'interès per a la comunitat, dissenyar programes d'actuacions socials i cooperar amb els altres serveis de la xarxa de benestar.
- Conèixer els recursos i les prestacions socials existents i informar i ajudar en la gestió dels tràmits.

La finalitat dels serveis socials s'aconsegueix mitjançant les actuacions, els programes transversals, els projectes comunitaris i les prestacions de serveis, econòmiques i tecnològiques que estableixi la Cartera de serveis socials. Els equips dels EBASP són multidisciplinaris, territorialitzats i treballen conjuntament amb la xarxa de serveis del territori des d'una vessant individual-familiar, grupal i comunitària.

2. SERVEIS D'INTERVENCIÓ SOCIOEDUCATIVA (SIS) I CENTRE OBERT

Formen part dels serveis d'intervenció socioeducativa no residencial per a infants i adolescents. És un recurs diürn, fora d'horari escolar, per als infants i adolescents que, per motius sociofamiliars i laborals, resten moltes hores sense la supervisió i el suport d'un adult i/o que es troben en situació de risc d'exclusió social. Aquest servei es basa en un treball integral.

Les activitats que es desenvolupen als serveis d'intervenció socioeducativa són les pròpies d'esplai i esbarjo amb la finalitat de treballar l'empatia, els valors i les habilitats socials de forma totalment lúdica, així com activitats psicomotrius i esportives. També es treballa el reforç en els aprenentatges escolars i l'adquisició dels hàbits d'estudi en cas que sigui necessari.

2.1 Atenció a la infància (0-12 anys)

Formen part dels serveis d'intervenció socioeducativa no residencial per a infants i adolescents. És un recurs diürn, fora d'horari escolar, per als infants i adolescents que, per motius sociofamiliars i laborals, resten moltes hores sense la supervisió i el suport d'un adult i/o que es troben en situació de risc d'exclusió social.

2.2 Atenció a l'adolescència (de 12 a 18 anys)

Formen part dels serveis d'intervenció socioeducativa no residencial per a infants i adolescents. És un recurs diürn, fora d'horari escolar, per als infants i adolescents que, per motius sociofamiliars i laborals, resten moltes hores sense la supervisió i el suport d'un adult i/o que es troben en situació de risc d'exclusió social.

3. ATENCIÓ FAMILIAR

Es tracta d'una atenció destinada a donar suport i orientació a les famílies, en el seu conjunt, per tal de garantir el seu benestar. Sobretot, s'aborden situacions educatives i socials.

3.1. ESPAI FAMILIAR

És un servei orientat a les famílies amb infants menors de 3 anys, als quals ofereix un espai de joc i relació, on els infants poden explorar i relacionar-se entre ells i amb els adults, i on les famílies poden compartir entre elles la seva experiència d'educar i fer créixer els seus fills i filles. Posa al seu abast un espai per jugar, amb materials adients i on es fan propostes d'activitat amb intencionalitat educativa, per tal que nens i nenes de diferents edats puguin explorar, conèixer, divertir-se i aprendre a relacionar-se entre ells i amb els adults. Les famílies tenen la possibilitat de veure els infants en acció, fora de l'àmbit familiar, i poden compartir entre elles, i amb professionals, la seva experiència i vivències. En facilitar la relació entre les famílies, l'espai familiar afavoreix les relacions d'ajuda i solidaritat entre elles i actua preventivament en contra de l'aïllament familiar.

3.2. SERVEI D'ATENCIÓ I ACOMPANYAMENT FAMILIAR

Assessorament i acompanyament de les famílies en situació vulnerable en la criaça dels seus fills/es, la millora de la seva formació i la seva ocupabilitat i la integració comunitària i social.

4. ATENCIÓ A PERSONES SENSE LLAR

Es tracta d'un treball d'acompanyament a persones sense llar en un procés de recuperació de la màxima autonomia personal i la seva vinculació amb els recursos existents. Són serveis que van dirigit a persones soles, famílies que no tenen llar o que la llar que tenen es inadequada amb totes les conseqüències que la manca de llar té en la vida de les persones. Pot tractar-se de serveis d'acompanyament o residencials.

4.1 Centre de dia; albergs; recurs residencial

Són llocs que acullen a persones sense llar en diversos nivells, com un espai de trobada, de relació, de comunicació o de primera acollida on poden mantenir/cobrir certes necessitats bàsiques, deixar les seves coses i passar-hi un temps

4.2 Servei d'habitatges o acolliment per la inserció i la inclusió social

Programes de suport per l'accés a l'habitatge, relacionat amb el projecte *housing first* que té com a principi que el més important per el procés d'inclusió és poder tenir una llar.

4.3 Suport sociolaboral

Es tracta de serveis i recursos dirigits a facilitar la recerca activa de treball per les persones sense llar o amb dificultats. Pretén orientar i assessorar en la recerca de treball, però també formar en habilitats socials, de recerca de feina, de noves

tecnologies. En alguns casos es fa també acompanyament en els processos d'adaptació al lloc de treball. També es pot fer assessorament a empreses per facilitar l'accés de persones amb dificultats.

5. CENTRES ATENCIÓ A LA GENT GRAN

Es tracta de tots aquells serveis que atenen les persones grans per tal de mantenir les seves habilitats o desenvolupar aprenentatges per poder adaptar-se a les noves situacions amb que es van trobant a mida que es fan grans. El treball es pot realitzar en centres d'atenció diürna per tal de fer manteniment de capacitats, donar suport a les activitats de la vida quotidiana o bé en centres residencials on la persona hi viu i que on es volen assolir objectius de manteniment de capacitats o d'aprenentatges útils per a les noves situacions. En aquets centres es treballa també activitats de cultura i lleure.

5.1. Centre de dia

Aquest servei d'acolliment residencial s'adreça a persones de seixanta-cinc anys i més en situació de dependència que necessiten organització, supervisió i assistència en les activitats de la vida diària. Constitueix una alternativa a l'internament residencial de la persona gran i pot ser un servei de caràcter temporal o permanent.

El centre de dia és un servei d'acolliment diürn que complementa l'atenció pròpia de l'entorn familiar, amb els objectius d'afavorir la recuperació i el manteniment de l'autonomia personal i social, mantenir la persona en el seu entorn personal i familiar en les millors condicions i proporcionar suport a les famílies en l'atenció a les persones grans dependents.

L'equip de professionals que treballa en un centre de dia per a gent gran és pluridisciplinari.

5.2. Centre residencial

Residència que ofereix allotjament i suport a persones grans per fer les activitats diàries. L'estada pot ser temporal o permanent. Va dirigit a persones a partir de 65 anys i amb diferents graus d'autonomia i dependència. En algunes d'elles l'ingrés és voluntari i en d'altres és per necessitat i l'estada és més permanent, sent una substitució de la pròpia llar.

5.3. Casal

Els casals de gent gran són equipaments cívics destinats al col·lectiu de les persones grans, que tenen com a finalitat promoure el seu benestar i la promoció de la seva participació com a membres actius de la societat. Ofereixen als seus usuaris la possibilitat de gaudir de serveis i d'activitats que tenen com a objectiu fomentar la convivència, les relacions intergeneracionals i la participació en la comunitat.

6. SERVEIS I CENTRES D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT FUNCIONAL

6.1. Escola

Escoles que acullen infants, adolescents i joves que poden tenir alguna discapacitat i que requereixen algun tracte especial, atenent les seves necessitats (escola inclusiva) i aplicant les adaptacions considerables relacionades amb l'entorn, i l'accessibilitat, les necessitats educatives amb els Plans de suport individualitzat que recullen mesures i suports per afavorir la comunicació i l'accés al currículum. Es tracta, en resum, d'oferir a tot l'alumnat una atenció educativa de qualitat.

6.2. Habitatge

Residències: són serveis d'acolliment residencial de caràcter temporal o permanent que tenen una funció substitutòria de la llar, adequats per acollir a persones amb discapacitat amb un alt grau d'afectació. L'objectiu és l'atenció de forma integral per tal de garantir una bona qualitat de vida.

Llars amb servei de suport: són serveis que es desenvolupen en l'estructura física d'un habitatge ordinari que constitueix el domicili habitual de les persones que l'habiten. El seu objectiu és afavorir la màxima autonomia personal i social.

Llars-residències: són serveis d'acolliment residencial de caràcter temporal o permanent substituïts de la llar que es realitzen en un establiment, adreçats a persones amb discapacitat que precisen d'una llar quan ha esdevingut impossible o no aconsellable viure a la seva pròpia.

6.3. Centres ocupacionals

Els centres ocupacionals són equipaments d'acolliment diürn que ofereixen atenció rehabilitadora i habilitadora a persones amb discapacitat intel·lectual en edat laboral. L'objectiu és capacitar les persones beneficiàries perquè aconseguixin la màxima integració social a través de l'ocupació activa. Els serveis que ofereixen aquests centres són: acolliment diürn i convivència (manutenció, higiene personal, activitats grupals de relació, descans, lleure, etc.) i programes individuals amb diversos nivells d'atenció en funció de les seves necessitats:

- Mesures rehabilitadores-habilitadores
- Teràpia ocupacional i manteniment
- Ajustament personal
- Activitats formatives i prelaborals
- Servei ocupacional d'inserció

7. SERVEI ATENCIÓ A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA (EAIA)

Els equips d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) són serveis d'atenció especialitzada que estan formats per professionals de la psicologia, la pedagogia, el treball social i l'educació social, i estan distribuïts per tot el territori de Catalunya. Els EAIA reben els casos en situació de desemparament o en risc d'estar-hi que detecten els serveis socials bàsics, les instàncies judicials o policials o la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència. Fan el diagnòstic, la valoració dels infants i del seu entorn sociofamiliar, i proposen les mesures de protecció més adequades per a cada cas. Elaboren plans de millora per a l'infant i la seva família, fan el seguiment i el tractament un cop s'han aplicat les mesures proposades, tant si estan en el nucli familiar com en un centre o en una família d'acollida. Són els responsables de coordinar els altres equips i serveis del seu territori que també intervinguin en l'atenció als infants en desemparament, així com donar assessorament als serveis socials bàsics d'atenció social.

8. CENTRES RESIDENCIALS D'ACCIÓ EDUCATIVA PER INFANTS I ADOLESCENTS

Els CRAE són institucions per a la guarda i educació d'infants i adolescents (de 0 a 18 anys) a qui s'aplica la mesura d'acolliment simple en institució, d'acord amb la mesura que consti en l'informe previ dels equips tècnics competents. El seu objectiu és donar

resposta a situacions i necessitats educatives i assistencials que requereixen una especialització tècnica en la seva guarda i educació alternativa a la seva família d'origen.

Les seves funcions són:

- Promoure, establir i aplicar mesures tècniques educatives i d'inserció social, laboral i familiar.
- Coordinar-se amb els serveis socials bàsics, amb professionals i d'altres sistemes de benestar social, amb les entitats associatives i amb les que actuen en l'àmbit dels serveis especialitzats.
- Proporcionar a infants i adolescents atesos tota la cobertura inherent a l'exercici de la guarda i l'educació.
- Les altres funcions establertes per l'ordenament jurídic vigent.

8.1. Centre residencial d'acció educativa (CRAE)

Servei d'acolliment residencial, per a la guarda i educació dels seus usuaris i usuàries, on resideixen temporalment amb la mesura administrativa d'acolliment simple en institució. El seu objectiu és donar resposta a situacions i necessitats educatives i assistencials que requereixen una especialització tècnica en la seva guarda i educació alternativa a la seva família d'origen.

Entre les seves funcions estan les de promoure, establir i aplicar mesures tècniques educatives i d'inserció social, laboral i familiar. La de coordinar-se amb els serveis socials bàsics, amb professionals d'altres sistemes de benestar social i del sistema escolar, amb les entitats associatives i amb les que actuen en l'àmbit dels serveis especialitzats. També proporcionar als infants atesos tota la cobertura inherent a l'exercici de la guarda i educació.

8.1.1. CRAE De 0 a 6 anys

Servei d'acolliment residencial, per a la guarda i educació de nens i nenes d'entre 0 i 6 anys, on resideixen temporalment amb la mesura administrativa d'acolliment simple en institució. El seu objectiu es donar resposta a situacions i necessitats educatives i assistencials que requereixen una especialització tècnica en la seva guarda i educació alternativa a la seva família d'origen.

Entre les seves funcions estan les de promoure, establir i aplicar mesures tècniques educatives i d'inserció social, laboral i familiar. La de coordinar-se amb els serveis socials bàsics, amb professionals d'altres sistemes de benestar social, amb les entitats associatives i amb les que actuen en l'àmbit dels serveis especialitzats, així com proporcionar als infants atesos tota la cobertura inherent a l'exercici de la guarda i educació.

8.1.2. CRAE de 6 a 12 anys

Servei d'acolliment residencial, per a la guarda i educació de nens i nenes d'entre 6 i 12 anys, on resideixen temporalment amb la mesura administrativa d'acolliment simple en institució. EL seu objectiu es donar resposta a situacions i necessitats educatives i assistencials que requereixen una especialització tècnica en la seva guarda i educació alternativa a la seva família d'origen.

Entre les seves funcions estan les de promoure, establir i aplicar mesures tècniques educatives i d'inserció social, laboral i familiar. La de coordinar-se amb els serveis socials bàsics, amb professionals d'altres sistemes de benestar social, amb les entitats associatives i amb les que actuen en l'àmbit dels serveis especialitzats, així com

proporcionar als infants atesos tota la cobertura inherent a l'exercici de la guarda i educació.

8.1.3. CRAE Adolescents (noies i/o mixtos)

Servei d'acolliment residencial, per a la guarda i educació dels adolescents que poden ser només de noies o mixtos, on resideixen temporalment amb la mesura administrativa d'acolliment simple en institució. El seu objectiu es donar resposta a situacions i necessitats educatives i assistencials que requereixen una especialització tècnica en la seva guarda i educació alternativa a la seva família d'origen.

Entre les seves funcions estan les de promoure, establir i aplicar mesures tècniques educatives i d'inserció social, laboral i familiar. La de coordinar-se amb els serveis socials bàsics, amb professionals d'altres sistemes de benestar social, amb les entitats associatives i amb les que actuen en l'àmbit dels serveis especialitzats, així com proporcionar als infants atesos tota la cobertura inherent a l'exercici de la guarda i educació.

8.1.4. CRAE- Diversitat Funcional

Servei d'acolliment residencial, per a la guarda i educació de nens i nenes que poden tenir alguna discapacitat i que requereixen algun tracte especial. Són centres on resideixen temporalment amb la mesura administrativa d'acolliment simple en institució. EL seu objectiu es donar resposta a situacions i necessitats educatives i assistencials que requereixen una especialització tècnica en la seva guarda i educació alternativa a la seva família d'origen.

Entre les seves funcions estan les de promoure, establir i aplicar mesures tècniques educatives i d'inserció social, laboral i familiar. La de coordinar-se amb els serveis socials bàsics, amb professionals d'altres sistemes de benestar social, amb les entitats associatives i amb les que actuen en l'àmbit dels serveis especialitzats, així com proporcionar als infants atesos tota la cobertura inherent a l'exercici de la guarda i educació.

8.1.5. CRAE Maternal

Servei d'acolliment residencial per a la guarda i educació de mares adolescents que estan embarassades o han tingut el seu fill/a. Són centres on resideixen temporalment amb la mesura administrativa d'acolliment simple en institució. Si les noies decideixen tenir el seu fill/a, es fa un acompanyament per a fomentar una marentalitat positiva. En el cas que les noies decideixin que no poden o no volen tenir el seu fill/a es treballa la separació.

8.1.6. CRAE Transversals/vertical

Servei d'acolliment residencial, per a la guarda i educació de nens i nenes de diferents edats en molts casos grups de germans. Són centres on resideixen temporalment amb la mesura administrativa d'acolliment simple en institució. El seu objectiu es donar resposta a situacions i necessitats educatives i assistencials que requereixen una especialització tècnica en la seva guarda i educació alternativa a la seva família d'origen. Entre les seves funcions estan les de promoure, establir i aplicar mesures tècniques educatives i d'inserció social, laboral i familiar. La de coordinar-se amb els serveis socials bàsics, amb professionals d'altres sistemes de benestar social, amb les entitats associatives i amb les que actuen en l'àmbit dels serveis especialitzats, així com

proporcionar als infants atesos tota la cobertura inherent a l'exercici de la guarda i educació.

8.1.7. Unitat terapèutica educativa residencial de 12 a 18 anys

Servei residencial d'acolliment d'estada limitada -fins a un màxim de 18 mesos- d'infants i adolescents entre els 12 i 18 anys; tutelats per la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (fet que implica una situació reconeguda de desemparament) o derivats pel Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya. A través d'una atenció multidisciplinària amb professionals de la psiquiatria, psicologia, treball social, infermeria, magisteri i educació social; el servei residencial acull a infants i adolescents amb problemàtiques de salut mental. El servei residencial té com a objectius el treball d'hàbits de vida saludables; el retorn a l'escolarització obligatòria o a la formació ocupacional; la realització d'activitats d'oci; el contacte amb serveis i recursos de la xarxa comunitària, i la vinculació amb les seves famílies.

8.2 Centre Residencial d'Educació Intensiva (CREI)

Servei residencial d'acolliment d'estada limitada que disposa de mesures estructurals de protecció, per a la guarda i educació de persones usuàries de 12 a 18 anys, tutelades per l'Administració de la Generalitat de Catalunya, i que té com a objectiu donar resposta educativa i assistencial a adolescents i joves que presenten alteracions conductuals, que requereixen d'uns sistemes d'educació intensiva. El servei es pot complementar amb unitats específiques per als menors que presenten un rebuig manifest i notori a les mesures residencials de protecció.

Els seus objectius principals són donar resposta a les necessitats educatives i assistencials específiques d'adolescents i joves amb alteracions conductuals que requereixen una especialització tècnica alternativa en la seva cura i atenció.

8.3 Centre d'acollida (CA)

Serveis residencials d'estada limitada i transitòria, que tenen per objecte realitzar atenció, observació i el diagnòstic de la situació o risc de desemparament de menors respecte llurs familiars, per tal d'elaborar la corresponent proposta de mesura, quan és impossible o inconvenient realitzar l'estudi en el territori.

El seu objectiu es exercir l'atenció immediata i transitòria dels menors desemparats, analitzar la seva problemàtica i proposar el tipus de mesures aplicables. Fer el diagnòstic en centre i les valoracions especialitzades que no es poden abordar des del territori del o la menor, tenint en compte els corresponents informes de derivació. També, s'encarreguen d'exercir la guarda i educació dels infants i adolescents atesos.

8.4. Recursos residencials i programes de suport a la transició a la vida adulta

Es tracta de recursos per donar suport i orientació en els processos de transició a la vida activa dels i les joves que tenen necessitats educatives especials i les seves famílies.

8.4.1. Pis assistit per a joves (PAJ) de 16 a 18 anys

Habitatge amb serveis comuns on s'ajuda els i les joves en situació d'acolliment simple en institució a desenvolupar les seves capacitats personals, socials i laborals que els permeti assolir la majoria d'edat amb la màxima capacitat d'inclusió.

8.4.2.. Pis assistit per a joves (PAJ) per a majors de 18 anys

Habitatge amb serveis comuns on s'ajuda els i les joves ex-tutelats i atesos per l'Àrea de Suport al Jove Tutelat i Extutelat (ASJTET) de la DGAIA a desenvolupar les seves capacitats personals, socials i laborals que els permetin continuar treballant assolint la màxima capacitat d'inclusió social.

8.4.3. Programa de formació inserció (PIL) per a joves de 16 a 18 anys i de 18 a 21 anys

El servei de residència o pisos per a joves vinculats a programes d'inserció laboral són serveis d'habitatge temporal destinats a joves de 16 a 21 anys, tutelat i ex-tutelat, sense recursos propis ni familiars amb suficiència autonomia personal i social que surten de les institucions on han estat acollits. L'objectiu principal és donar resposta assistencial, educativa i laboral a joves que requereixen una especialització tècnica en la seva inserció laboral, així com preparar-se per a un itinerari d'integració social.

9. SERVEIS I CENTRES D'ATENCIÓ A LA DONA

Són serveis d'atenció a les dones per tal que tinguin informació i atenció, sobre qualsevol matèria, com ara la salut, el treball, l'habitatge, els serveis i recursos necessaris per a les dones, i, si s'escau derivar cap a les entitats i organismes que en són responsables.

9.1. Informació a les dones (especialment) sobre la violència (PIADS, CIRD, EADS...)

Serveis municipals de proximitat que ofereixen informació, atenció i assessoria en tots aquells temes d'interès per a les dones, com ara salut, treball, habitatge, serveis i recursos, entre d'altres. També possibiliten l'accés a diferents recursos d'atenció a les dones.

9.2. Servei d'acolliment i recuperació per a dones en situació de violència masclista

Servei d'acolliment temporal que ofereix suport personal, psicològic i jurídic per tal de facilitar la integració social i laboral de dones que han hagut d'abandonar el domicili familiar. Desenvolupen un pla de treball amb la dona i els seus fills i filles, per tal de facilitar-los la integració social i laboral. Se'ls ofereix suport personal, psicològic, mèdic, social, jurídic i de lleure. Poden ser pis pont, pis de suport, etc. Va dirigit a dones que pateixen qualsevol forma de violència masclista i als seus fills i filles.

9.3. Servei residencial per a l'atenció de dones en situació de vulnerabilitat

Servei residencial d'estada temporal i limitada per a dones en situació de vulnerabilitat (migrades, ex-tutelades, etc.). Des d'aquest tipus de serveis se'ls facilita suport i acompanyament per al seu desenvolupament integral.

10. SERVEIS I CENTRES D'ATENCIÓ A SITUACIONS DE PROSTITUCIÓ

Serveis municipals i privats d'atenció a dones que exerceixen la prostitució i dones víctimes d'explotació amb finalitats sexuals. Ofereixen informació i assessorament psicosocial, sanitari i jurídic. Espais d'acollida i acompanyament individualitzat i confidencial, així com la derivació a recursos especialitzats. Els serveis estan integrats per equips interdisciplinaris (educació social, treball social, psicologia i agents de salut).

10.1. Acompanyament al carrer

Serveis d'acompanyament i visita a zones on s'exerceix la prostitució: espais públics a la ciutat i zones privades com cases i clubs. S'ofereix informació i s'estableix un vincle per tal d'iniciar el treball educatiu.

10.2. Centre residencial

Servei d'acolliment temporal que ofereix suport personal, psicològic i jurídic per a dones víctimes d'explotació i dones que exerceixen la prostitució. S'ofereix suport personal, psicològic, mèdic, social i jurídic que pretén atendre les necessitats bàsiques i de salut en condicions de seguretat. Es pretén promocionar l'autonomia. Poden ser pis pont, pis de suport etc.

10.3. Inserció sociolaboral

Serveis d'orientació laboral que ofereixen eines per ampliar les possibilitats d'inserció al mercat laboral per a dones que han exercit la prostitució o han viscut situacions d'explotació. Es volen consolidar processos d'inclusió gràcies a diferents eines d'acompanyament i itineraris personalitzats per consolidar la inserció laboral, així como facilitar processos d'apoderament.

11. IMMIGRACIÓ INTERCULTURAL

Es tracta de programes i serveis adreçats a les persones que provenen d'altres cultures però també a la societat en general. La seva missió és la de facilitar el diàleg entre les diferents procedències culturals oferint un suport especial a les persones per ajudar-les a entendre i conviure en el context català.

12. CENTRES I PROGRAMES DE JUSTÍCIA

Es tracta de treballs específics que es fan en centres de justícia a través de programes que ofereixen a les persones penades opcions destinades a l'execució de mesures judicials per tal de rebre una intervenció específica per la seva millora i reinserció social, de règim obert o d'internament.

12.1. Centres penitenciaris

Són establiments, de règim ordinari o de règim obert, destinats al compliment de les mesures cautelars de detenció i presó preventiva i també a l'execució de les penes privatives de llibertat imposades pels jutges o tribunals. L'Administració penitenciària, respectant el marc normatiu de l'execució de la pena, orienta les penes de presó cap a la reinserció social de les persones internes i mira d'evitar o pal·liar els possibles efectes negatius de la institució penitenciària. Així mateix, facilita mitjans formatius, culturals i terapèutics per a la rehabilitació. També tenen serveis de medi obert, on el jove està acompanyat i ha de seguir un pla de treball en el territori i en altres serveis.

12.2. Mesures penals alternatives

Penes imposades pels òrgans judicials per la comissió d'una falta o delictes greus o menys greus, menys aflictives que les penes de presó i que poden consistir en l'obligació de fer treballs comunitaris, assistir a un programa formatiu de seguretat viària, violència de gènere, intrafamiliar o d'altres, fer un tractament de deshabitació de substàncies tòxiques o un programa de tractament en salut mental. Es duen a terme a través de programes específics i amb la col·laboració d'organismes i entitats de caire social.

12.3. Programes d'atenció a la víctima

És un servei gratuït que ofereix atenció, suport i orientació a les víctimes i persones perjudicades per un delictes o falta per tal de potenciar la recuperació personal i reduir la victimització. Les oficines d'atenció a la víctima també són el punt de coordinació de les ordres de protecció de les víctimes de violència domèstica i de gènere que adopten els òrgans judicials a Catalunya.

12.4. Justícia juvenil

12.4.1. Assessorament tècnic

L'assessorament aporta al procediment judicial la informació que la llei estableix sobre la situació psicològica, educativa i familiar del menor, així com del seu entorn social i, en general, sobre qualsevol altra circumstància rellevant i, des d'aquesta perspectiva, assessora les instàncies judicials perquè puguin tenir en compte aquests elements en les seves resolucions.

12.4.2. Medi obert

En medi obert les mesures previstes, de responsabilitat del menor, no impliquen la privació de llibertat del jove o menor. S'executen en el seu entorn social i familiar, cosa que permet fer un seguiment del seu procés de socialització, continuar i/o millorar els vincles de les relacions existents i treballar per assolir els objectius com: la integració del menor o jove i la participació de la comunitat en la resolució del conflicte; garantir l'atenció al menor o jove en els diferents àmbits; el suport al procés d'inserció social i la implicació de la comunitat, etc.

12.4.3. Internament i Centres Educatius de Justícia Juvenil

L'internament és una mesura privativa de llibertat que obliga el menor o jove a quedar-se en un centre educatiu o terapèutic, o bé en el mateix domicili, durant el temps imposat. El tipus de mesures:

- Règim tancat.
- Règim semiobert.
- Règim obert.
- Internament terapèutic.
- Permanència de cap de setmana.

13. PROGRAMES I SERVEIS EN L'ÀMBIT DE L'EDUCACIÓ

Es tracta de treballs específics que es fan en els centres escolars i que van més enllà de la educació escolar, com ara són programes de suport per que l'alumnat desenvolupi habilitats específiques, de prevenció de drogues, salut, salut reproductiva, etc. També de serveis de lleure o de treball amb la comunitat que es desenvolupen des de l'escola.

13.1. Educadors/es socials dins escoles i instituts de secundària

Atenció socioeducativa de suport a les funcions socials que realitza el sistema escolar a les escoles d'educació primària i instituts d'educació secundària. El o la educadora social s'encarrega de realitzar mediació entre famílies i escola; la mediació dels conflictes entre l'alumnat; l'orientació socioeducativa a la labor docent del professorat; l'acompanyament a les famílies novingudes que encara no disposen de prou coneixement de l'entorn sociocultural; la programació d'activitats culturals i la connexió de l'alumnat amb els recursos i serveis de la xarxa comunitària.

13.1.1. Suport intensiu d' escolarització per la inclusió (SIEI)

Els SIEI són els suports intensius per a l'escolarització inclusiva (abans USEE), es considerant, per tant, com dotacions extraordinàries de professionals que pertanyen a las plantilles d'escoles i instituts per atendre als alumnes que presenten necessitats de suport inclusiu, amb la finalitat d'afavorir la seva participació en l'entorn ordinari. Aquestes suports s'ubiquen en centres d'Educació Infantil, Primària i Secundària.

13.1.2. Aula d'Acollida

L'aula d'acollida és un recurs per a l'acollida d'alumnat nouvingut. És un punt de referència i un marc de treball obert amb una interacció constant amb la dinàmica del centre, la qual cosa permet una atenció emocional i curricular personalitzada i un aprenentatge intensiu de la llengua catalana. A més, proporciona a l'alumnat nouvingut una atenció adequada a les seves necessitats i progressos relacionals i lingüístics, com a complement del treball del grup classe al qual estigui adscrit.

13.1.3. Aula Oberta i Projectes Singlars (Programes de diversificació curricular)

Atenció a l'alumnat que per causes diverses necessiten suports en els seus aprenentatges, baix nivell d'autoestima i desmotivació per l'activitat escolar i, per tant, requereixen estratègies metodològiques i organitzatives específiques.

13.2. Educació de persones adultes

Perfil professional dirigit a saber organitzar, dinamitzar i avaluar processos i recursos de formació dirigits als diferents col·lectius de persones adultes i grans, adaptant els diferents recursos i procediments a les característiques de les persones destinatàries. La seva actuació s'inspira en el principi d'educació al llarg de la vida per dotar a les persones adultes i grans d'una formació bàsica, millorar la seva qualificació professional o pel canvi d'activitat laboral, així com per desenvolupar la seva capacitat de participació en la vida comunitària i millorar la seva qualitat de vida.

13.3 Educadors de suport per a la promoció de l'èxit escolar

S'entén com a recursos de suport escolar els projectes o serveis de caràcter públic o social, en funcionament i ubicats en diversitat d'espais, que tenen com a principal finalitat reduir el fracàs escolar i contribuir a l'èxit educatiu de la població en edat d'escolarització obligatòria, destinant recursos humans i materials a aquesta finalitat.

13.4 Unitat d'Escolarització Compartida (UEC)

Programes de diversificació curricular específics i excepcionals per a alumnes amb inadaptació al medi escolar i risc d'exclusió social. Aquests programes tenen per finalitat prestar atenció educativa, complementant la que ofereixen els centres educatius, als alumnes d'ESO que presenten problemes de comportament i conductes agressives, absentisme i rebuig escolar, trets d'inadaptació social i risc de marginació. L'objectiu d'aquests programes és afavorir l'assoliment de les competències bàsiques de l'etapa i l'obtenció del títol de graduat en educació secundària obligatòria, amb una metodologia que motivi els alumnes, retornant-los la confiança en les possibilitats d'èxit personal, reforçant els seus aprenentatges i evitant l'abandonament escolar.

13.5 Comunitat educativa

Programes on es treballa la relació de l'escola amb la comunitat.

13.6. Escoles de segones oportunitats

Atén a persones entre 15 i 29 anys que es troben sense cap mena de titulació acadèmica (principalment joves que no han assolit el títol de l'ESO) ni en el moment d'iniciar vinculació a l'escola de segona oportunitat treballen al mercat laboral. A través del disseny d'itineraris individualitzats, l'acompanyament educatiu dels professionals i la participació en formacions ocupacionals vinculades al mercat de treball; els objectius principals de les escoles de segones oportunitats son: 1) certificar la formació rebuda i accedir al mercat de treball amb aquestes competències assolides i certificades; 2) motivar a l'alumnat al retorn al sistema escolar, per exemple, amb la realització d'un posterior cicle formatiu de grau mig i/o superior.

14. CENTRES, SERVEIS i/o PROGRAMES D' INSERCIÓ LABORAL

Serveis i centres que desenvolupen projectes d'informació, orientació, formació, suport, acompanyament i intermediació amb l'empresa per facilitar el procés d'inserció laboral de les persones a les quals atenen.

14.1. Programes de Formació i Inserció (PFI) per a Joves

Ofereixen a joves no ocupats i poc qualificats una via de segona oportunitat que els permeti reintroduir-se en el sistema educatiu per prosseguir estudis de formació professional, evitant l'abandonament prematur, i que alhora faciliti l'aprenentatge imprescindible per accedir al mercat de treball amb més possibilitats d'obtenir una ocupació qualificada i duradora. Es treballa la iniciació professional, la transició al treball, la formació i aprenentatge professional.

14.2. Inserció laboral amb persones en diferents situacions de vulnerabilitat i/o risc d'exclusió

Es treballa amb persones que han estat privades de llibertat, inserció laboral de persones amb diversitat funcional, Inserció laboral de dones, prostitució, salut mental, Immigració.

15. CENTRES I SERVEIS DE CULTURA I TEMPS LLIURE

Es tracta de totes aquelles activitats desenvolupades en moments d'oci i temps lliure de les persones i que tenen com objectiu oferir possibilitats per accedir a la cultura o per ser actors en la producció de la mateixa. Al mateix temps es tracta de espais on es desenvolupen activitats que, des del lleure, faciliten les relacions, el desenvolupament de competències vinculades a activitats creatives, d'oci, d'esport... i que tenen també una vessant educativa.

15.1. Casal d'infants

Espais que aglutinen nens i nenes de diverses edats d'un territori com un espai de trobada, de relació, de convivència, on es fan activitats des del lleure i des de l'acompanyament. De vegades, també es realitzen activitats comunitàries en les que els nens i nenes d'un territori es relacionen.

15.2. Casal de joves

Espais de trobada i creació pels joves que haurien de fomentar l'associacionisme juvenil i donar sortida a les seves propostes i facilitar la participació social dels joves a la comunitat. Alguns d'ells es poden especialitzar en activitats de tipus cultural, d'altres com oferta de lleure o com espais de foment de accions amb perspectiva comunitària.

15.3. Centres cívics

Són equipaments polivalents socioculturals que es troben en diferents barris de les ciutats que volen apropar a la ciutadania els serveis socioculturals, han de donar respostes a les demandes de la ciutadania respecte a les activitats culturals que es volen dur a terme, fomentar el teixit associatiu del territori, oferir suport a iniciatives socioculturals dels veïns i veïnes i fomentar la participació.

15.4. Biblioteques de la xarxa pública

Servei educatiu dins una biblioteca pública per donar resposta a aquelles necessitats socials i educatives de les persones que acudeixen a ella, principalment, la infància i l'adolescència. Treballar des d'una perspectiva comunitària per l'accés a la cultura de tota la ciutadania, principalment d'aquelles persones i grups socials en situacions més desfavorides. A tenir en compte: és un àmbit emergent que encara no té unes funcions delimitades per part del propi sector

16. PLANS I PROGRAMES DE DESENVOLUPAMENT COMUNITARI

Els plans i programes de desenvolupament comunitari posa en marxa un conjunt de projectes i actuacions que afecten als àmbits següents: educació/formació, salut, inserció social, entorn i espais públics, associacionisme/participació ciutadana, cultura, TIC, economia social, lleure/esports o civisme i valors. Aquests projectes o actuacions s'han de dirigir a determinats col·lectius: dones, nouvinguts, infància, joves, aturats, gent gran, minories ètniques, etc, és a dir, als sectors de població més desfavorida i que pot abocar-se a l'exclusió i a la pobresa, si no s'endeguen polítiques preventives. El desenvolupament comunitari conjuga, de forma clara, la millora personal i la millora de la comunitat. En general, les actuacions han d'oferir respostes globals als processos de millora de la convivència, la cohesió i integració social així com la formació a la ciutadania, el desenvolupament dels valors del civisme, la coresponsabilitat i la solidaritat des d'un plantejament transversal.

16.1. Plans, programes i projectes d'acció comunitària

Els plans, programes i projectes de desenvolupament comunitari (i l'acció comunitària) pretenen generar estratègies socials en el marc d'un territori concret amb la finalitat que les persones, el teixit associatiu, les administracions i la resta d'agents socials i econòmics elaborin i posin en marxa de manera consensuada un projecte global de millora per a la cohesió social. En el marc del desenvolupament comunitari es posen en marxa un conjunt de projectes i actuacions que afecten a molts àmbits de la vida de la comunitat. Diferents professionals intervenen, uns organitzant, altres aportant coneixements específics i els professionals de l'educació social acompanyen processos educatius de capacitació en estratègies participatives, de mediació, de dinamització...

16.2. Teatre social, circ social, etc.

Es tracta de tot un seguit d'estratègies que conjuguen l'art i l'acció educativa. Per treballar en àmbits comunitaris poden servir per reflexionar, per resoldre conflictes o per promoure la creació i la innovació. Són projectes i espais que promouen les produccions artístiques per a la transformació individual i col·lectiva, a través de processos creatius cooperatius i comunitaris.

17. CENTRES I SERVEIS D'ATENCIÓ AL CONSUM DE DROGUES

Els centres i serveis d'atenció al consum de drogues són programes especialitzats que atenen les persones que demanen inici de tractament per una addicció a substàncies químiques i/o comportamentals.

17.1. Centre de dia

Servei d'acolliment diürn on s'ofereixen activitats d'inserció social, integració laboral i acompanyament en els tractaments terapèutics. Va dirigit a persones amb addiccions majors de 18 anys, amb dependència o risc d'exclusió social.

17.2. Comunitat terapèutica

Residència per a la rehabilitació d'addiccions i drogodependències, on les persones usuàries fan vida comunitària i reben teràpia per tal de facilitar la seva integració social. És un suport a la prestació sociosanitària. Va dirigit a persones amb addiccions majors de 18 anys, amb dependència o risc d'exclusió social, suport de baixa intensitat, mitjana intensitat o alta intensitat

17.3. CAS

Centres d'atenció i seguiment de tractament ambulatori per a les persones que pateixen problemes per l'ús, l'abús o la dependència a qualsevol droga, a excepció del tabac. Dissenyen un programa d'ajuda personalitzat amb l'objectiu de que les persones millorin la seva qualitat de vida facilitant la seva integració sociolaboral.

17.4. Pis amb suport

Habitatge tutelat que ofereix allotjament i suport de *baixa intensitat* o *alta intensitat* durant el tractament i la rehabilitació de persones drogodependents per facilitar-los la reinserció social, laboral i familiar. Va dirigit a persones drogodependents majors de 18 anys, amb dependència o risc d'exclusió social.

18. CENTRES I SERVEIS DE SALUT

Es tracta de serveis que donen resposta sanitària a totes les persones i col·lectius vulnerables de manera efectiva i amb qualitat.

18.1. Atenció a situacions de malaltia (VIH)

Conjunt d'actuacions per informar sobre el VIH i la sida, potenciar mesures de prevenció i reduir les repercussions del contagi en l'àmbit individual, familiar i social.

18.2. Promoció de la salut (prevenció de drogodependències, prevenció trastorns alimentaris, etc.)

S'entén per promoció de la salut el conjunt d'actuacions, prestacions i serveis destinats a fomentar la salut individual i col·lectiva i a impulsar l'adopció d'estils de vida saludables per mitjà de les intervencions adequades en matèria d'informació, comunicació i educació sanitàries (Llei 18/2009, de Salut Pública de Catalunya).

18.3. Atenció a infància i família hospitalitzada

Conjunt d'actuacions que compaginen l'atenció als nens/es en situació d'hospitalització (en la seva vessant més mèdica) amb l'atenció humana i integral del nen/a i les seves famílies. La Carta Europea dels Drets dels Infants Hospitalitzats assenyala que els nens/es hospitalitzats reuneixen característiques diferencials a les dels adults. Des

d'aquest àmbit d'intervenció es procura que la vivència de la malaltia (normalment malalties cròniques) sigui el més positiva possible, intentant reduir el sentiment de desvinculació de la vida diària del nen, nena i la seva família.

19. CENTRES I SERVEIS D'ATENCIÓ ALS TRASTORNS ALIMENTARIS

Es tracta de centres que donen un servei a persones que pateixen alteracions en la conducta alimentària i que els afecta a la seva forma de pensar, de sentir i de comportar-se en relació amb l'alimentació, el pes o la figura. Es produeixen per diversos factors considerats de risc que poden estar presents en persones sanes o en persones que presenten altres malalties. Tenen greus conseqüències nutricionals, biològiques, psicològiques i socials.

19.1. Informació/ suport

Servei d'informació, suport i acompanyament a persones en risc de patir un trastorn de la conducta alimentària i per les seves famílies. S'ofereixen activitats d'informació, ajuda i orientació per a les persones i les famílies afectades, així com, activitats de prevenció i sensibilització per a erradicar el trastorn.

19.2. Pis/ residència

Recurs assistencial per donar una resposta terapèutica a les necessitats específiques que pugui tenir cada pacient i la seva família, en un moment determinat, com a conseqüència de patir trastorns de la conducta alimentària.

19.3. Hospital de dia

Servei d'hospitalització parcial que té per objectiu la millora del pacient evitant la desvinculació del seu entorn durant el període de tractament i recuperació.

20. CENTRES I SERVEIS DE SALUT MENTAL

Es tracta de centres que ofereixen una atenció integral que prevegui la promoció de la salut, la prevenció, el tractament i la rehabilitació, així com la inserció social i laboral de les persones afectades. L'atenció a la salut mental prioritza la inserció a la comunitat i combina diverses possibilitats d'atenció en l'àmbit ambulatori, comunitari de rehabilitació, d'internament i d'atenció a les addiccions, tenint en compte les necessitats de les persones malaltes i de les seves famílies. S'ofereix, per tant, una atenció interdisciplinària, amb equips formats per professionals de la psiquiatria, la psicologia, el treball social i la infermeria, entre d'altres.

20.1. Club social

Grup d'entre 15 i 30 persones, coordinades per un monitor, que participen en activitats setmanals de lleure per fomentar les relacions personals, la participació i la inclusió social. Dirigint a persones de 18 a 65 anys amb malaltia mental, amb dependència o risc d'exclusió social.

20.2. Serveis comunitaris

Es tracta de serveis que ofereixen suport dins l'àmbit comunitari on s'elaboren projectes que posen en relació les persones que tenen alguna malaltia mental amb el seu context. Es pretén que la comunitat es sensibilitzi i trenqui els estereotips cap aquest col·lectiu per ser més inclusiva.

20.3. Centre residencial

Llar residencial, pis tutelat on hi conviuen persones que necessiten ajuda per potenciar l'autonomia personal i la inclusió social. Se'ls ofereix allotjament, supervisió i suport. L'estada pot ser temporal o permanent. Va dirigit a persones amb malaltia mental de 18 a 65 anys amb dependència o risc d'exclusió social.

20.4. Hospital de dia i Unitat de Crisis d'Adolescents (UCA)

Servei d'hospitalització parcial que té per objectiu la millora clínica de la persona afectada evitant la desvinculació del seu medi habitual de vida durant el període de tractament i recuperació.

20.5. Centre de Salut Mental Infanto-Juvenil (CSMIJ)

Suport psicològic a infants i adolescents a través de teràpia clínica i on l'educadora social realitza tasques d'acompanyament socioeducatiu a l'infant / adolescent, afavoreix la relació i el treball de competències parentals / marentals en la unitat familiar i connecta a l'infant / adolescent amb els recursos i serveis de la xarxa comunitària.

21. SERVEIS DE SUPORT ALS JOVES

És un conjunt de serveis d'informació, assessorament, suport als joves per tal d'orientar-los en les seves opcions educatives, de lleure, per desenvolupar activitats que ells proposen, on informar-se sobre feina, etc. També poden assessorar i dinamitzar algunes accions, així com oferir suport a les activitats de sensibilització dins l'aula, als diferents instituts de les temàtiques de drogues, bullying, afectivitat, etc.

21.1 Espais joves

Es tracta d'espai de trobada per els joves, semblants als casals de joves, on es pot oferir suport a totes aquelles iniciatives que proposin i que pretenen promocionar tant l'associacionisme com l'autogestió dels joves. Al mateix temps, volen apropar els joves a la comunitat vinculant-los a la xarxa i accions a la ciutat. També desenvolupen activitats específiques dirigides als joves en funció de situacions específiques que es vulguin abordar com ara la promoció de la convivència, la prevenció de la violència o altres temàtiques de interès dels joves o que afecten als joves.